

Kommentarer fra forældrebestyrelsen, Gl. Rye Skole og Børnehus til ”Handlekatalog – budget 2027-2030”

Forældrebestyrelsen på Gl. Rye Skole er meget bekymrede for en række af forslagene i handlekataloget. Nedenfor kommenterer vi på forslag 12.3, 13.3, 13.4, 13.5, 13.6, 13.7, 13.9 og 14.5.

12. Dagtilbud for de 0-6-årige

12.3 Deltidsmoduler

For forældrebestyrelsen i Gl. Rye er det afgørende, at vores børn oplever en hverdag præget af kvalitet og kontinuitet i forhold til det pædagogiske arbejde. Vi oplever gode forudsætninger for netop det hos os, men er også meget opmærksomme på de nyeste kvalitetsmålinger af dagtilbud fra 2023 og 2025¹, som vi mener er en klar indikation på, at vi står et sted, hvor forudsætningerne for at levere god kvalitet skal prioriteres højt.

Indførelse af et deltidsmodul på 35 timer vil betyde, at børnenes hverdag vil være mærket af en normering, der skal ”smøres tyndere” ud over institutionens åbningstid og normeringen vil naturligt være dårligst midt på dagen, hvor der forventeligt vil være flest børn.

Det vil give ledelsen dårligere muligheder for at tilrettelægge personaleressourcer ud fra lokale forhold og børnegruppens behov, ligesom det giver langt sværere forudsætninger for pædagogiske aktiviteter midt på dagen. Fx ture ud af huset, differentierede aktiviteter og målrettede forløb for mindre børnegrupper. Vi er bekymrede for, at det vil gå ud over børnenes oplevelse af kontinuitet og fælles rytme i Børnehuset, ligesom vi kan være bekymrede for det pædagogiske personales arbejdsglæde.

Det er desuden afgørende at være opmærksomme på, at selvom et barn opgørelsesmæssigt tæller som 0,75 barn vil der fortsat skulle bruges personaleressourcer på forældresamarbejde, forberedelse, dokumentation, læreplanstemaer mm.

Forældrebestyrelsen vil desuden gøre kommunalbestyrelsen opmærksomme på, at det er vores vurdering, at et deltidsmodul på 35 timer vil være attraktivt for langt flere forældre i Gl. Rye end det estimerede tal på 7,5 procent. Af den grund risikerer vi, at det vil få meget meget stor betydning for Børnehusets samlede økonomi og forudsætninger for at levere god pædagogisk kvalitet.

13. Skoler og pædagogiske fritidstilbud

13.3 Etablering af fælles ledelse og administration mellem skoler

En skole i en landsby som Gl. Rye er ikke bare en administrativ enhed, men hjertet i byen. Den er selve omdrejningspunktet for vores børns trivsel og byens sammenhængskraft. Derfor kan ledelse af skolen ikke udliciteres hverken helt eller delvist. Hvis beslutninger om administration, personale og udvikling flyttes længere væk fra skolen, er der en stor risiko for en række utilsigtede konsekvenser, herunder, at man mister noget af det, der kendetegner en stærk lokal skole: nærhed, kendskab, tilhør og muligheden for at iværksætte meningsfulde og effektive indsatser og ændringer, når behovene opstår.

¹ [Undersøgelse af kvalitet i dagtilbud for 0-2-årige børn | EVA](#) og [Kvalitet i dagtilbud for 3-5-årige | EVA](#)

I Gl. Rye vil det tilmed have store konsekvenser for det *hele og sammenhængende* børneliv, som vi under samdriften mellem skole og dagtilbud har rigtig gode forudsætninger for at understøtte.

Ledelse tæt på er afgørende for undervisningens kvalitet og vores børns trivsel

Det er uomtvisteligt, at skoleledelse er afgørende for hele skolemiljøet, herunder elevernes forudsætninger for at trives, lære og lykkes i meningsfulde og forpligtende fællesskaber, som det er ønsket i børne- og ungepolitikken. Vi ved fra forskning, at det styrker elevernes læring og trivsel, når ledere har kompetencer og rammer til at holde fokus på netop det i det strategiske, faglige og organisatoriske arbejde med skolen².

Det er ikke muligt at adskille administrativ og faglig ledelse uden konsekvenser. Administration er at fastlægge rammerne for undervisningen og børnenes hverdag. Når udviklingsprojekter, personaleressourcer, prioriteringer og organisering besluttet længere væk fra skolens hverdag, øges risikoen for, at beslutninger træffes uden tilstrækkelig forståelse for de konkrete børn, skolens medarbejdere og lokale forhold, der ellers er afgørende for at træffe kvalificerede til- og fravalg. Den nærhed er afgørende for *alle* børn. Men det kan være særligt vigtigt i arbejdet med børn med behov for ekstra støtte, at der er kort afstand til en beslutningskompetent ledelse, som ser og forstår, hvilke indsatser, der hurtigt og meningsfuldt kan iværksættes. Vi ved fra de nationale tendenser i forhold til både øget segregering, mistrivsel og skolefravær, at det forebyggende arbejde og hurtig intervention er altafgørende for at gribe elever, der bevæger sig på kanten heraf, før det bliver svært og tungt at vende udviklingen³. Langt de fleste beslutninger på en skole træffes i krydsfeltet mellem administration og faglig ledelse.

Fælles ledelse er ikke en garanti for besparelse

Det ligger bestyrelsen meget på sinde at gøre kommunalbestyrelsen opmærksomme på, at en besparelse på lokal ledelse ikke kan opgøres 1:1. En sådan kortsigtet og administrativ gevinst kan have langsigtede konsekvenser for trivsel, engagement og lokal opbakning.

En analyse fra KORA/VIVE af fælles ledelse viser desuden, at sammenlægning af ledelse ikke nødvendigvis fører til den intenderede besparelse. Her svarer 71 %, at de har opnået en lille besparelse. 21 % svarer, at oprettelsen af fælles ledelse har været omkostningsneutralt, og 4 % svarer, at det har været omkostningsdrivende at oprette fælles ledelse. Analysen dokumenterer desuden, at etablering af fælles ledelse er forbundet med en række omstillingsomkostninger, herunder engangsomkostninger i forbindelse med ændringen, overgangsomkostninger, som følger forandringen et stykke tid, omkostninger, som ikke kan gøres op i økonomi samt fejlvurderede besparelser, som ikke holder stik i virkeligheden⁴.

Det er bestyrelsens opfattelse, at de utilsigtede konsekvenser langt overstiger den kortsigtede økonomiske besparelse, som fælles ledelse – måske, måske ikke – vil kunne give.

Risiko for tab af lokal sammenhængskraft og fokus på det hele børneliv

En alvorlig konsekvens af at etablere fælles ledelse mellem Bjedstrup Skole, Mølleskolen og Gl. Rye

² [En god leder fokuserer på elevernes læring i alle ledelsesopgaver | EVA](#)

³ [Tidlig indsats og forebyggelse af mistrivsel og psykiske lidelser hos børn og unge | Sundhedsstyrelsen](#)

⁴ [Fælles ledelse og holddannelse - Analyse af frihed til fælles ledelse og lempelse af holddannelsesregler](#)

Skole vil desuden være, at vi ikke længere kan bevare vores velfungerende samdrift mellem børnehus og skole. Samdriften mellem børnehus og skole betyder, at vi kan tilbyde børnene gode overgange med fokus på ét sammenhængende børneliv i Gl. Rye. Vi deler pædagogisk retning, traditioner og kultur og det binder byen og det *hele* børneliv sammen på en måde, som ikke kan veksles til kroner og øre.

I en landsby som Gl. Rye har skolen desuden en betydning, der rækker langt ud over undervisningen og de skemalagte timer. Skolen fungerer som et centrum for byen. Skolen deler faciliteter med byens foreninger og et godt og tæt samarbejde mellem skolens ledelse er af stor betydning for byens aktivitet, kultur og identitet. Det er i de små og tætte samarbejder, at en levende landsby fungerer. At vi hurtigt og fleksibelt kan igangsætte aktiviteter både i og uden for skolens åbningstider. Det samarbejde forudsætter en lokal og beslutningskompetent ledelse med et klart anker i netop Gl. Rye.

Samarbejdet vertikalt mellem børnehus og skole samt horisontalt mellem samdrift og byens foreninger er af fuldstændig definerende karakter for landsbyens identitet og kultur og en af grundene til, at forældre aktivt vælger landsbyen til.

Risiko for, at Gl. Rye skole ikke har samme attraktivitet som arbejdsplads

Det er bestyrelsens bekymring, at etablering af fælles ledelse ligeledes vil kunne få utilsigtede og meget uheldige konsekvenser for skolens muligheder for at fastholde og rekruttere dygtige lærere og pædagoger.

Vi ved, at mange lærere og pædagoger aktivt vælger en landsbyskole som Gl. Rye Skole til, fordi det giver mulighed for at få stor indflydelse på skolens retning, værdier og kultur. Her oplever de, at der kan være kort fra gode ideer til virkelighed og det er et motiverende og inspirerende arbejdsmiljø at være en del af.

Såfremt der dels bliver længere afstand til skolens ledelse og at personalet samtidig ansættes i en større enhed, som vil kunne betyde, at de skal undervise på flere matrikler, vil det blive en langt mindre attraktiv arbejdsplads. Det bekymrer os meget. Dygtige og engagerede lærere er selve forudsætningen for, at vores børn trives, og at skolen fortsat præsterer godt fagligt og socialt.

Bestyrelsen vil i den forbindelse gøre kommunalbestyrelsen opmærksomme på, at mange kommuner allerede nu har meget store vanskeligheder med at rekruttere det antal lærere og pædagoger, de har behov for. Derfor skal vi gøre alt, hvad vi kan nu og her for at værne om det, der virker og gør små landsbyskoler til attraktive arbejdspladser.

13.4 Bortfald af tilskud til sygeundervisning

Fysisk og psykisk sygdom samt længerevarende bekymrende skolefravær kan i kortere eller længere perioder give et barn behov for – og ret til – sygeundervisning. Særligt længerevarende bekymrende skolefravær er en stigende tendens nationalt, og det er forældrebestyrelsens opfattelse, at det er uhensigtsmæssigt at lade udgiften til sygeundervisning påhvile skolen alene. I det tilfælde vil det være lærerressourcer, der bliver hevet ud af skolen, som ellers var afsat til andre vigtige aktiviteter inden for skolens rammer.

Det bidrager yderligere til den negative spiral, hvor mere og mere økonomi bruges på enkeltelever uden for den lokale skoles rammer frem for at blive brugt til trivselsfremmende og forebyggende indsatser i

den almene del⁵, som ellers er vægtet højt i børne- og ungepolitikens strategispor om Væredygtighed og Trivsel.

13.5 Bortfald af finansiering af svømning i eksterne svømmehaller

Elevernes adgang til at få svømmeundervisning i Skanderborg Kommune bør ikke afhænge af, om skolen ligger 200 meter eller 20 km fra den kommunale svømmehal.

Hvis elever fra Gl. Rye skole skal til Skanderborg – frem for Them – for at komme til svømmeundervisning, vil det stille skolen i et dilemma mellem helt at fravælge svømmeundervisning eller inddrage tid fra andre fag pga. den lange ekstra transporttid. Et valg, som langt de fleste andre skoler i kommunen ikke vil skulle stå i, alene pga. deres geografiske placering i kommunen. Det er vores opfattelse, at det udfordrer lighedsprincippet og at besparelsen er så relativt lille – særligt for Gl. Rye Skole og Gyvelhøjskolen, som er de skoler, der vil opleve den længere transporttid – at konsekvenserne ikke står mål med den risiko, der vil være forbundet med beslutningen.

13.6 Bortfald af fælles finansiering af Kulturpakker

Gl. Rye Skole er, i lighed med mange andre landsbyskoler i kommunen, udfordret i forhold til at komme ud af huset og opsøge kulturelle tilbud både inden og uden for kommunen. De offentlige transportmuligheder er meget begrænsede, og skolen vil skulle kalde på forældreopbakning til kørsel mm., såfremt det vil skulle lykkes.

Derfor er Kulturpakkerne med til at sikre, at børn i Gl. Rye, som geografisk er placeret i yderkanten af kommunen, også får adgang til teater, koncerter og kunst i overensstemmelse med børne- og ungepolitikens strategispor om Verdensvendthed og Dannelse.

13.7 Á-pris skoleområdet – Rammebesparelse

Med "Skanderborg-modellen" er et meget stort ansvar for skolernes udvikling og opgaveløsning lagt lokalt. Det giver skoleledelserne mulighed for at tilrettelægge skolen efter lokale behov, men det forpligter samtidig kommunalbestyrelsen til at sikre de rammer og ressourcer, der gør det muligt for skolerne at løfte de opgaver, de bliver pålagt af kommunalbestyrelsen.

Her er skolens á-pris helt afgørende. Det er den, der bestemmer skolens reelle handlerum og dermed mulighederne for at omsætte de politiske ambitioner til praksis.

Á-prisen har betydning for skolens mulighed for at tilrettelægge undervisningen, prioritere tolærerordninger og andre former for holddeling, sikre den nødvendige støtte til elever med særlige behov samt skabe gode fysiske rammer og anskaffe de undervisningsmaterialer, der understøtter elevernes faglige udvikling, trivsel og fællesskab.

Når ansvaret placeres lokalt, må ressourcerne derfor følge med. I handlekataloget er det beskrevet som en besparelse på 8 mio. kr. Men risikoen for, at det i stedet ender som en udgift, er efter vores vurdering stor. Vi er særligt bekymrede for, at en mindre økonomi vil betyde, at mange skoler vil være nødsagede til at spare på det forebyggende og foregribende arbejde, således at udgifterne på lang sigt

⁵ [Særlige behov i skolen - vive.dk](http://www.vive.dk)

vokser sig store. Herunder bl.a. at en besparelse vil skubbe (endnu) flere elever over i segregerede specialtilbud, at flere af de fysiske rammer vil forfalde og omkostninger til mere gennemgribende renoveringer vil stige osv.

Der er bred enighed i hele det skolepolitiske miljø om, at den mest presserende opgave er at få skabt en almen skole, der kan mere for flere børn og unge, jf. også KL-erklæring fra 2025⁶. Derfor er det ekstremt uhensigtsmæssigt at reducere á-prisen pr. elev i Skanderborg Kommune.

13.9 Bortfald af pulje til fremme af inklusionsarbejdet i folkeskolens almenområde

Gl. Rye skole skal være en skole for alle byens børn. Derfor har vi været glade for de muligheder, inklusionspuljen har givet os i forhold til at eksperimentere med mellemformer, som kan gøre en forskel for de børn, som har det sværest, men som ved den rette hjælp kan blive ved med at dele hverdagen med deres venner og opleve tilhør i den by, de vokser op i.

Siden etablering af inklusionspuljen med budgetaftalen 2025-2028, er inklusionsopgaven ikke blevet lettere. Stadig flere børn har behov for støtte for at opleve de nødvendige deltagelsesmuligheder⁷.

Samtidig ved vi, hvor afgørende det er at sætte tidligt og rigtigt ind med henblik på at sikre, at et barn kan trives fagligt og socialt i det almene skoletilbud. Ligesom vi ved, at elever, der har særlige behov, som undervises i det almene skoletilbud i højere grad består folkeskolens afgangseksamen og har større sandsynlighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse end elever, der undervises i segregerede specialtilbud⁸.

Selv ud fra et økonomisk perspektiv er det en god investering. Et barn med støtte i et almentilbud er fortsat langt billigere end et barn i et segregeret specialtilbud. De samlede økonomiske konsekvenser er imidlertid ikke en del af beskrivelsen i handlekataloget, hvilket er problematisk for kommunalbestyrelsens forudsætninger for at tænke langsigtet og vurdere, om den kortsigtede besparelse reelt blot flytter udgifter fra almenområdet til specialområdet og kommer til at presse kommunens samlede budget yderligere.

Derfor bør det ikke alene være Gl. Rye skoles ambition at være en rummelig skole med plads til alle byens børn, men også en politisk og økonomisk prioritet for kommunalbestyrelsen. Af den grund bør kommunalbestyrelsen overveje enten at forlænge inklusionspuljen eller indregne økonomi hertil i á-prisen, så skolerne i videre omfang kan løse opgaven inden for skolens eget budget.

14. Børn og unge med særlige behov

14.5 Reduktion/Lukning af Trivsels- og fraværsteamet (min og max)

Længerevarende bekymrende skolefravær er en stigende tendens, som ses nationalt og også lokalt i Skanderborg. Der er desuden i 2026 indgået en politisk aftale om at sikre tidligere forebyggende

⁶ [KL-erklæring i ti punkter: Flere elever skal inkluderes i almenskolen](#)

⁷ [Støtte, støttebehov og elevresultater - vive.dk](#)

⁸ [Støtte, støttebehov og elevresultater - vive.dk](#)

arbejde og hurtigere effektiv handling, når skolefraværet har bidt sig fast⁹. Et lovforslag, som udmønter aftalen, forventes at blive fremsat af den nye regering snarest.

Udfordringen med skolefravær kommer derfor fortsat til at være en del af kommunens virkelighed, og derfor skal vi udvikle på vores indsatser frem for at afvikle. Vi ved fra forskning, at der ikke er én enkel løsning på trivselsudfordringer og bekymrende skolefravær¹⁰. Derfor er kommunalbestyrelsen nødt til at understøtte skolerne i arbejdet med at forebygge og bekæmpe mistrivsel og fravær.

Selvom det er forbundet med udgifter på den korte bane, kan der være økonomi at spare på lang sigt. Jo mere et barn mister skoletilhør, jo mere ressourcekrævende vil det blive at hjælpe barnet tilbage.

Kommunalbestyrelsen kan med fordel kigge mod Den Sociale Investeringsfond med henblik på at indgå et samarbejde om forebyggelse af skolefravær, da de aktuelt har et projekt med flere andre kommuner, hvor de påtager sig investeringsrisikoen¹¹.

Afsluttende bemærkning

Fra forældrebestyrelsen på Gl. Rye skole og Børnehus erkender vi kommunalbestyrelsens opgave om at finde besparelser, men vi vil samtidig minde kommunalbestyrelsen om kommunalvalgets tale. Om løftet om ekstra penge til skoleområdet. Og ikke mindst om den retning, der er sat for børne- og ungeområdet med den børne- og ungepolitik, der blev vedtaget i 2024.

Vi appellerer til, at I som politikere ser på børne- og ungelivet i helheder frem for enheder, herunder forstår, at den kassetænkning, som handlekataloget og de beregnede budgetmæssige konsekvenser giver udtryk for, ikke matcher realiteterne og ikke kan opgøres 1:1.

Vores børnehus og skole er ikke organisationer, der skal og kan effektiviseres. De er fornuftige investeringer i hele børneliv og et stærkt lokalsamfund.

⁹ [Ny aftale sikrer elever hurtigere hjælp ved mistrivsel og fravær | Undervisningsministeriet](#)

¹⁰ [National handlingsplan for børn og unge med langvarigt bekymrende fravær](#)

¹¹ [Sammen om mindre skolefravær – Den Sociale Investeringsfond](#)